

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

AZ ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA KUTATÁS ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI TERMÉSZETMEGŐRZÉSI SZEMPONTBÓL

zöldinfrastruktúra
a természet hálózatai

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA ONLINE
MŰHELYTALÁLKOZÓ

2021. 04. 12.

Török Katalin és Szitár Katalin
Ökológiai Kutatóközpont

ÖKOLÓGIAI
KUTATÓKÖZPONT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

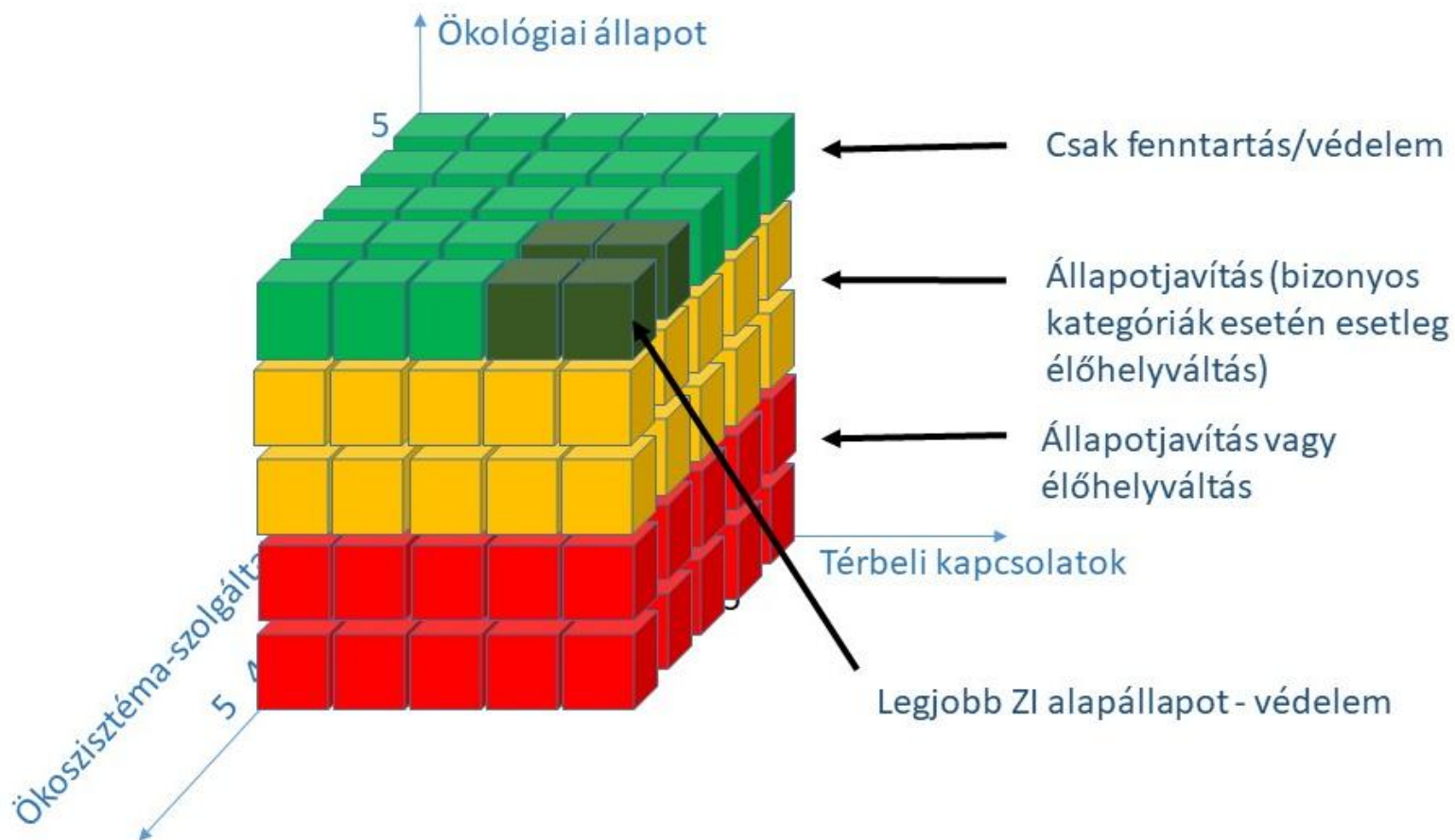
- **A zöldinfrastruktúra (ZI) három pilléréből levezethető fejlesztés logikája**
- **ZI állapotterek lehatárolása: ezek alkalmazási lehetőségei**
- **Beavatkozási helyek priorizálása**
 - **Kiemelt példa: KAP alkalmazási lehetőségek**
- **Milyen ZI-t alakítsunk ki?**
- **További tervek**

A FEJLESZTÉS LOGIKÁJA

Fenntartás – ökológiai állapotjavítás – élőhelyváltás

EU javaslata a ZI fejlesztésre 2018

Restoration Prioritization Framework (Lammerant et al. 2013)

1 szint

közél-természetes

2 szint

enybe degradáció

3 szint

erős degradáció

4 szint

erősen átalakított

Bármilyen feljebb lépés a szintek között beleszámít a 15 %-os restaurációba
(EU BD Stratégia 2020)

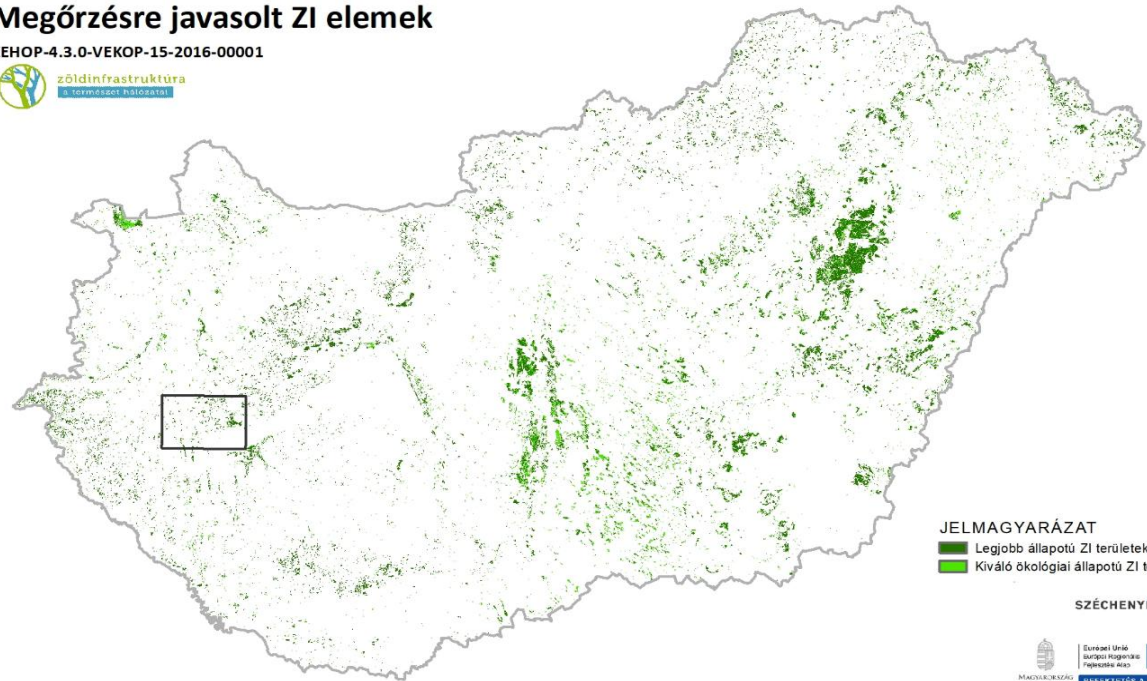
Hazai: 5 fokozat, három tengely mentén

ZI ÁLLAPOTTEREK LEHATÁROLÁSA

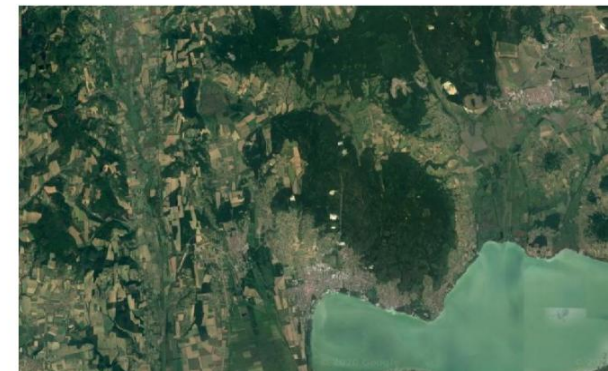
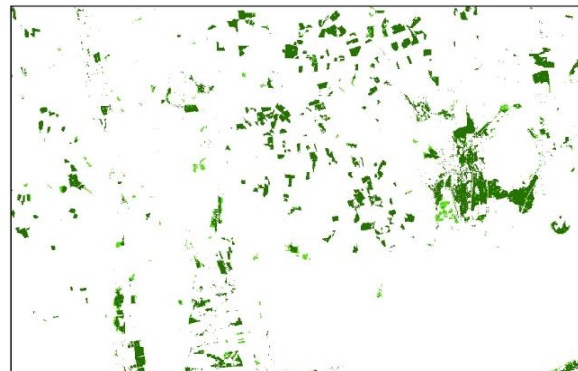
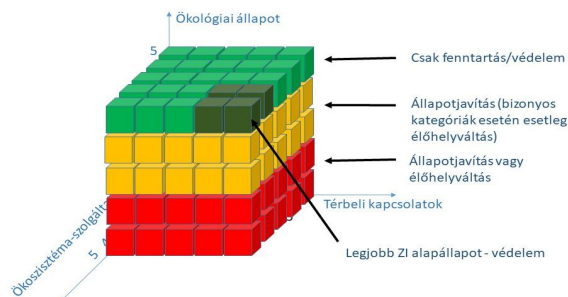
Megőrzésre javasolt ZI elemek

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

**Ökológiai állapotnak
kiemelt szerepe van –
ha az javul, javul az ÖSZ és
konnektivitás is**

Fenntartás – ökológiai állapotjavítás – élőhelyváltás

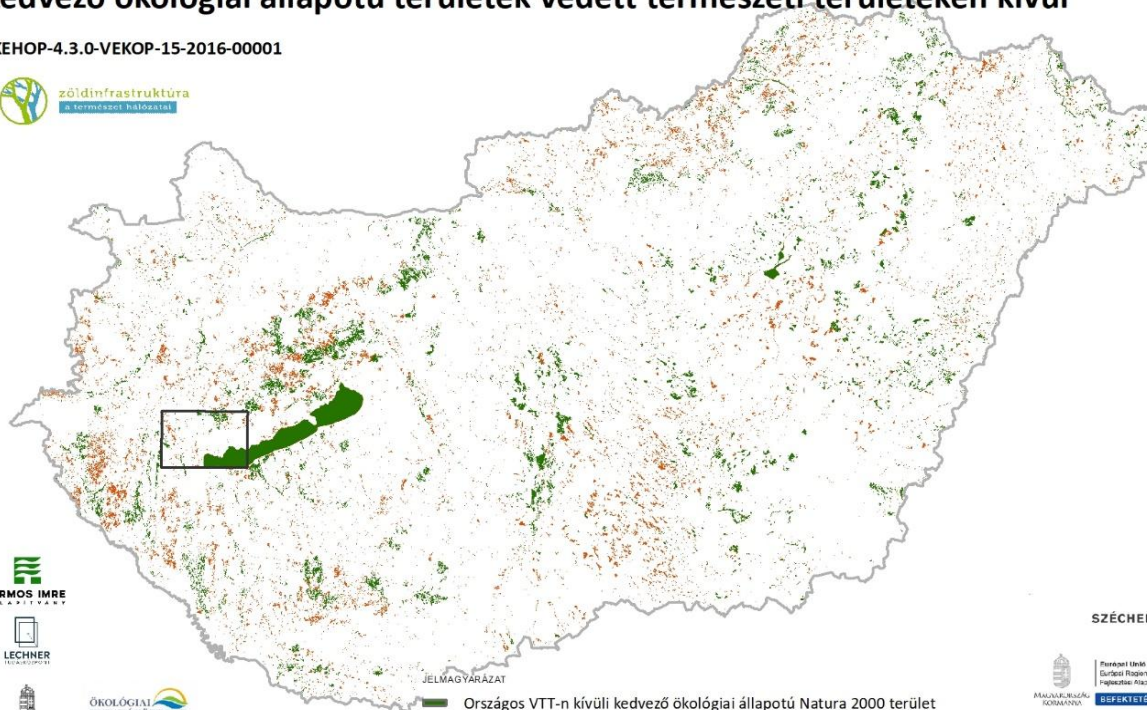

ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉG: TOVÁBBI VÉDETT TERÜLETEK KIJELÖLÉSE

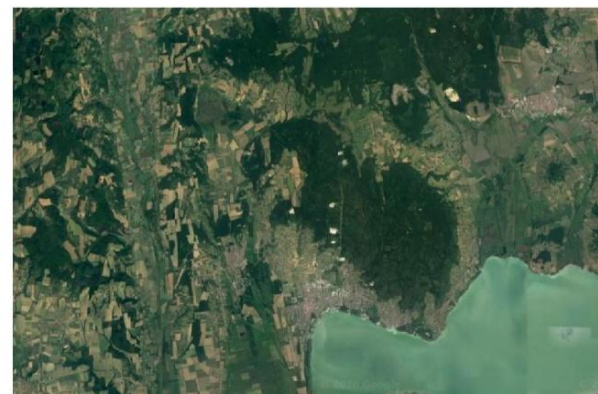
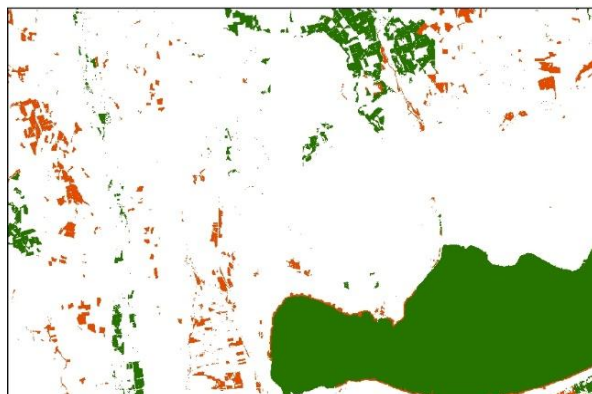

Kedvező ökológiai állapotú területek védett természeti területeken kívül

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

SZÉCHENYI ECOC

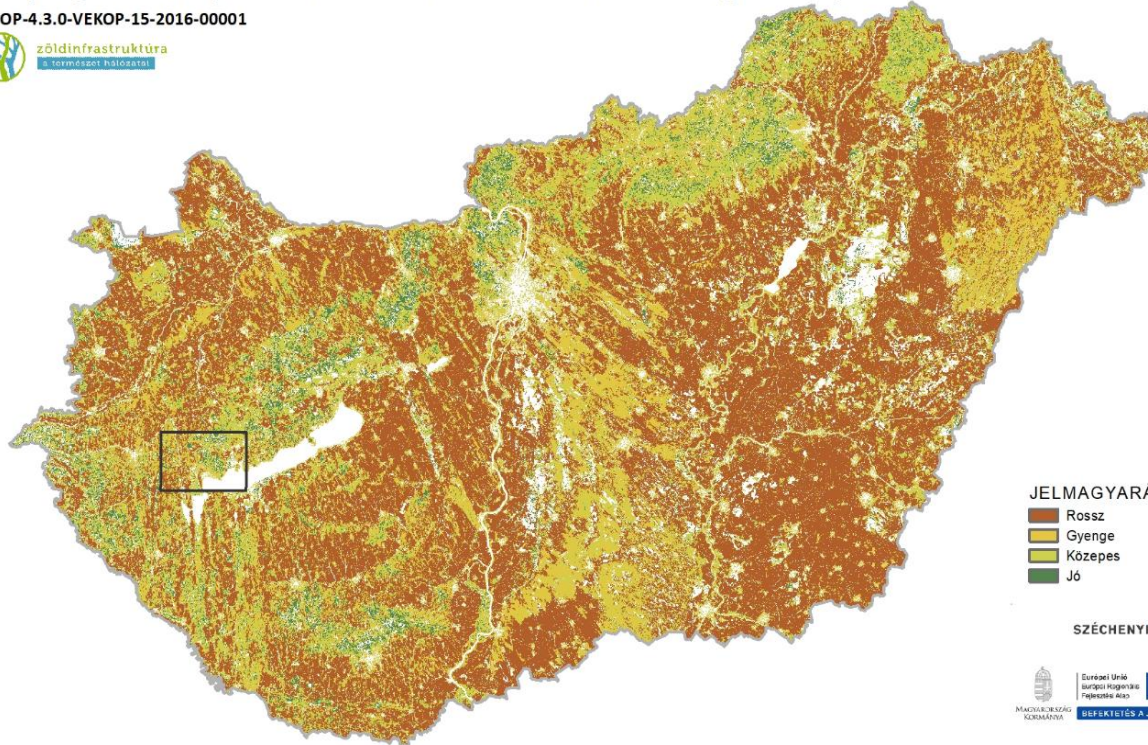
sokszínű zöld
a természetem

POTENCIÁLIS BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK

Állapotjavításra javasolt ZI elemek kiindulási ökológiai állapota

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

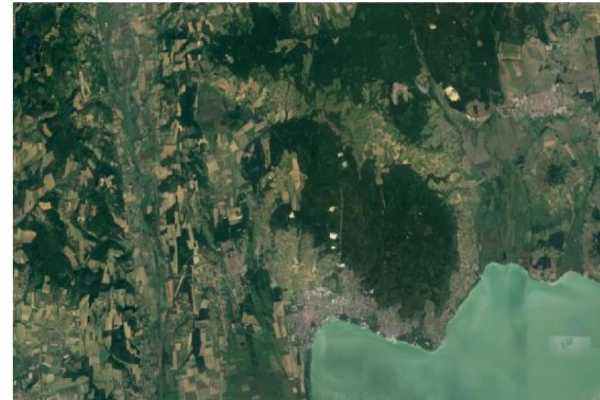
JELMAGYARÁZAT

- Rossz
- Gyenge
- Közepes
- Jó

SZÉCHENYI 2020

sokszínű zöld
a természetem

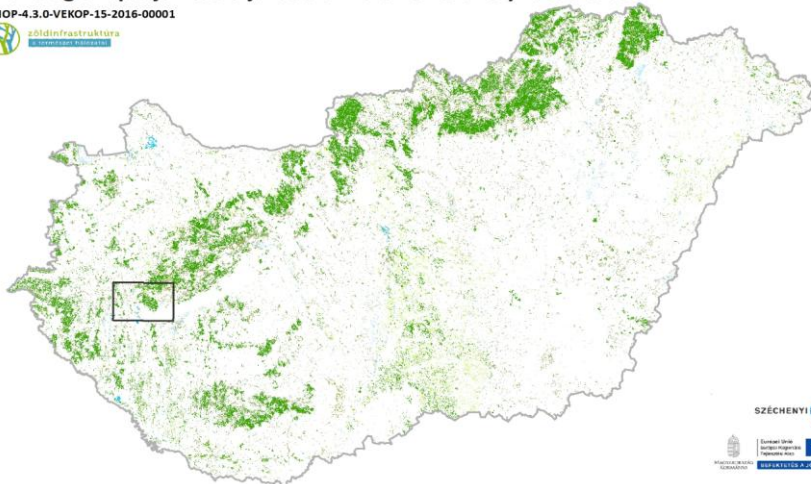

ÁLLAPOTJAVÍTÁS – ÉLŐHELYVÁLTÁS (TERÜLETHASZNÁLAT VÁLTÁS)

Kizárólag állapotjavításra javasolt ZI elemek élőhelyi besorolása

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

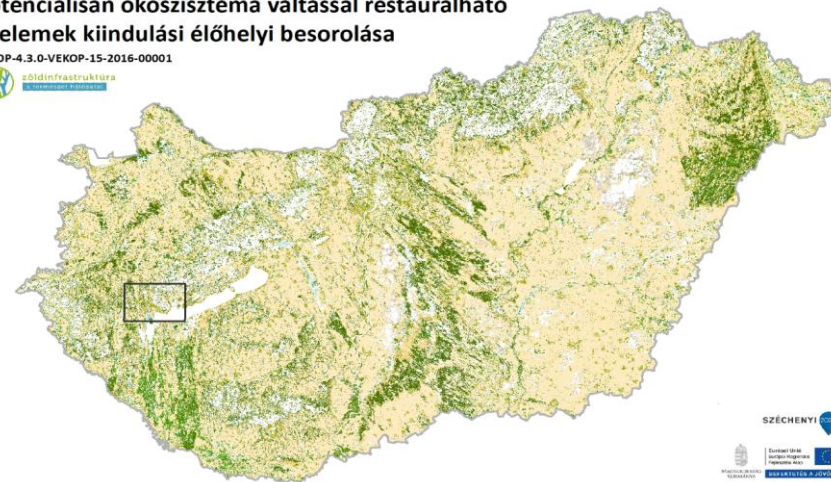
JELMAGYARÁZAT

- Homoki gyepek
- Szikiakbívásokkal tarkított gyepek
- Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken
- Többietvzhatástól független (TVFLN) erdők
- Természetszerűbb galériaerdők
- Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
- Lágy száru dominanciájú vizes élőhelyek
- Fás száru dominanciájú vizes élőhelyek

Potenciálisan ökoszisztéma váltással restaurálható ZI elemek kiindulási élőhelyi besorolása

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

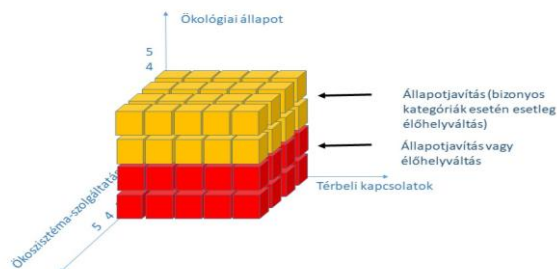

JELMAGYARÁZAT

- Zsírfelületek mesterséges környezetben
- Szántóföldek
- Állandó kultúrák
- Komplex területek
- Szikes és szikesedésre hajlamos gyepek
- Máshová nem besorolható lágy száru növényzet
- Többietvzhatástól független (TVFLN) erdők
- Természetszerűbb galériaerdők
- Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
- Idegenhonos fajok dominálta erdők, faültvények
- Erdőként nyíltántartott faállomány nélküli, vagy felújítás alatt álló területek
- Máshová nem besorolható fás száru terület
- Lágy száru dominanciájú vizes élőhelyek

Ökoszisztéma-szolgáltatás javítása

BEAVATKOZÁSOK PIORIZÁLÁSA

PÉLDA: KAP ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEK

Új EU biodiverzitás stratégia
– ZI fejlesztést és KAP-ot
érintő elemek:

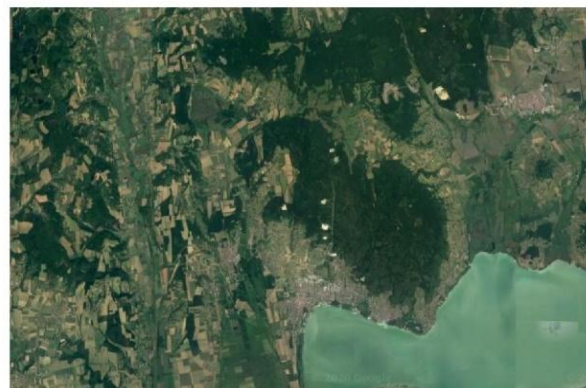
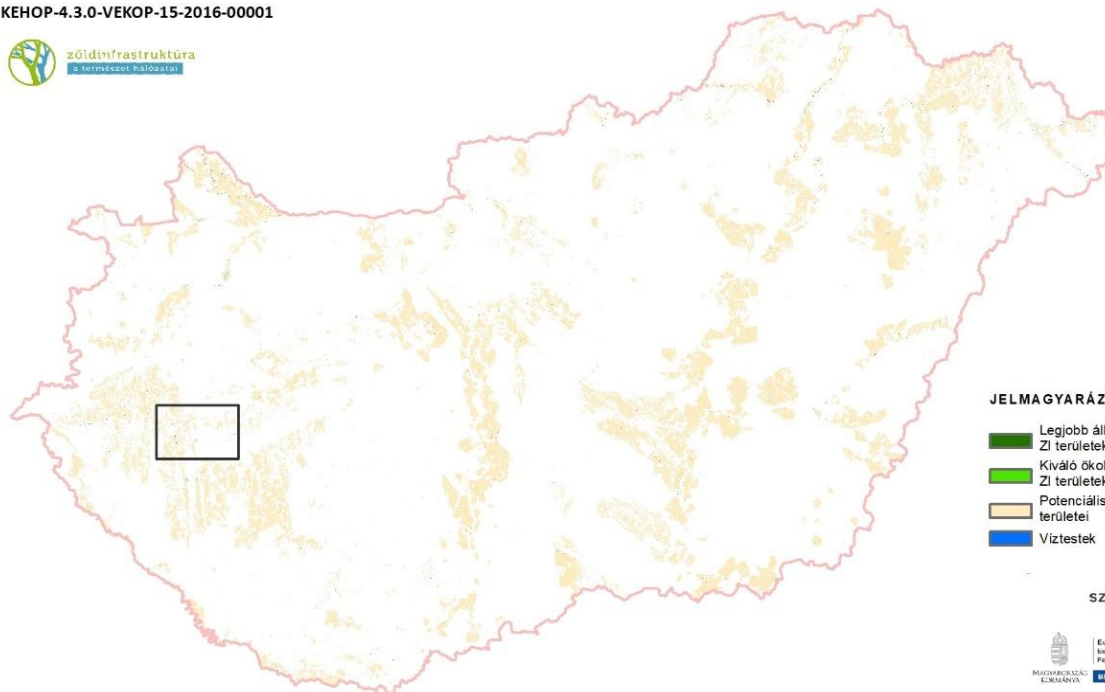

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA SZÁNTÓK VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLETEN

Vízminőség-védelmi terület övezetével érintett szántók beavatkozási területei

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

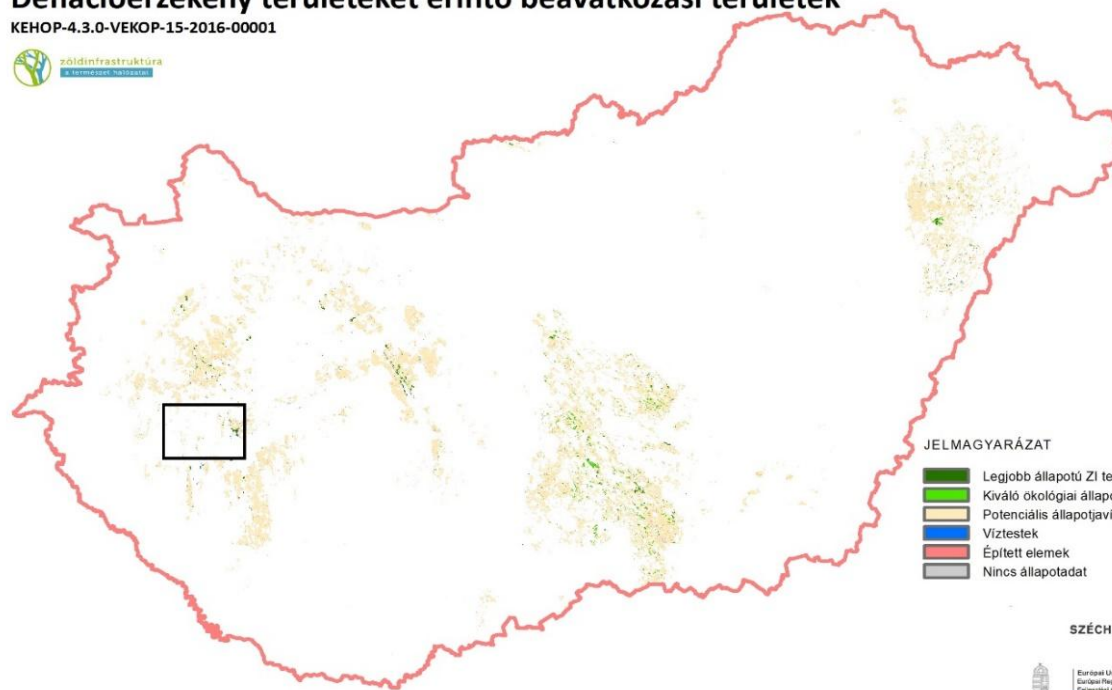
sokszínű zöld
a természetem

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA DEFLÁCIÓ-ÉRZÉKENY TERÜLETEK

Deflációérzékeny területeket érintő beavatkozási területek

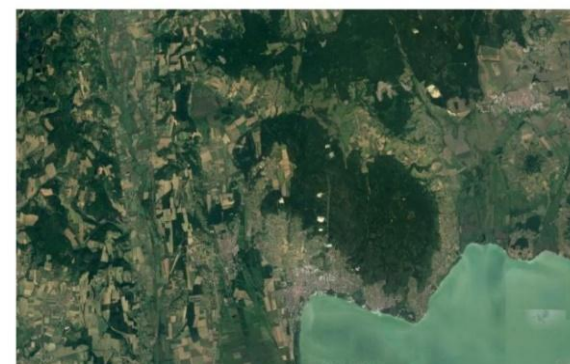
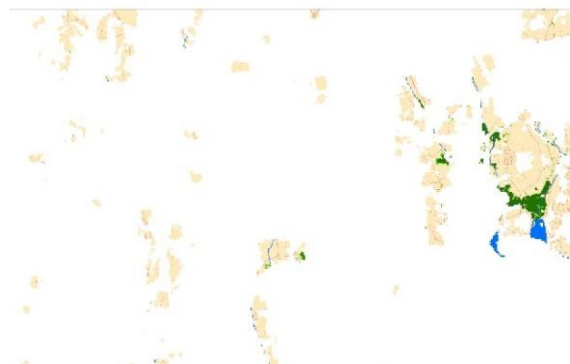
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT

- Legjobb állapotú ZI területek
- Kiváló ökológiai állapotú ZI területek
- Potenciális állapotjavítás területei
- Víztestek
- Épített elemek
- Nincs állapotadat

SZÉCHENYI

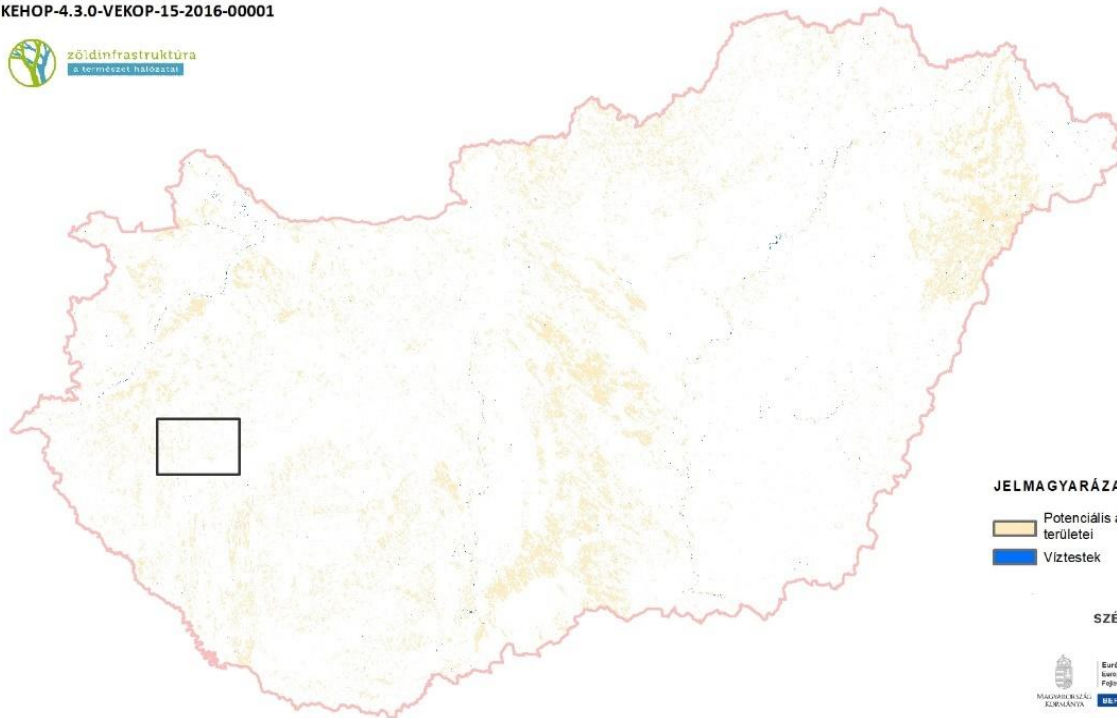

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA FAÜLTETVÉNYEK

A faültetvényeket érintő beavatkozási területek

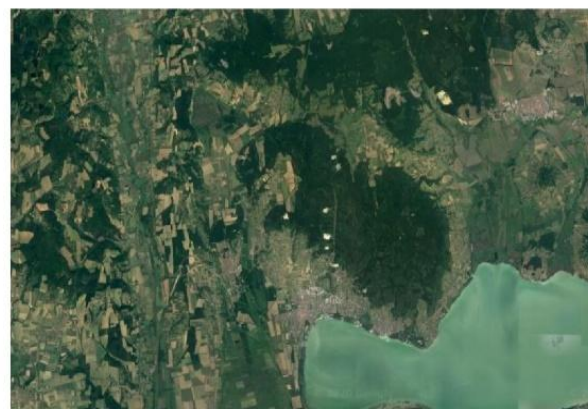
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT

- Potenciális állapotjavítás területei
- Víztestek

SZÉCHENYI 2020

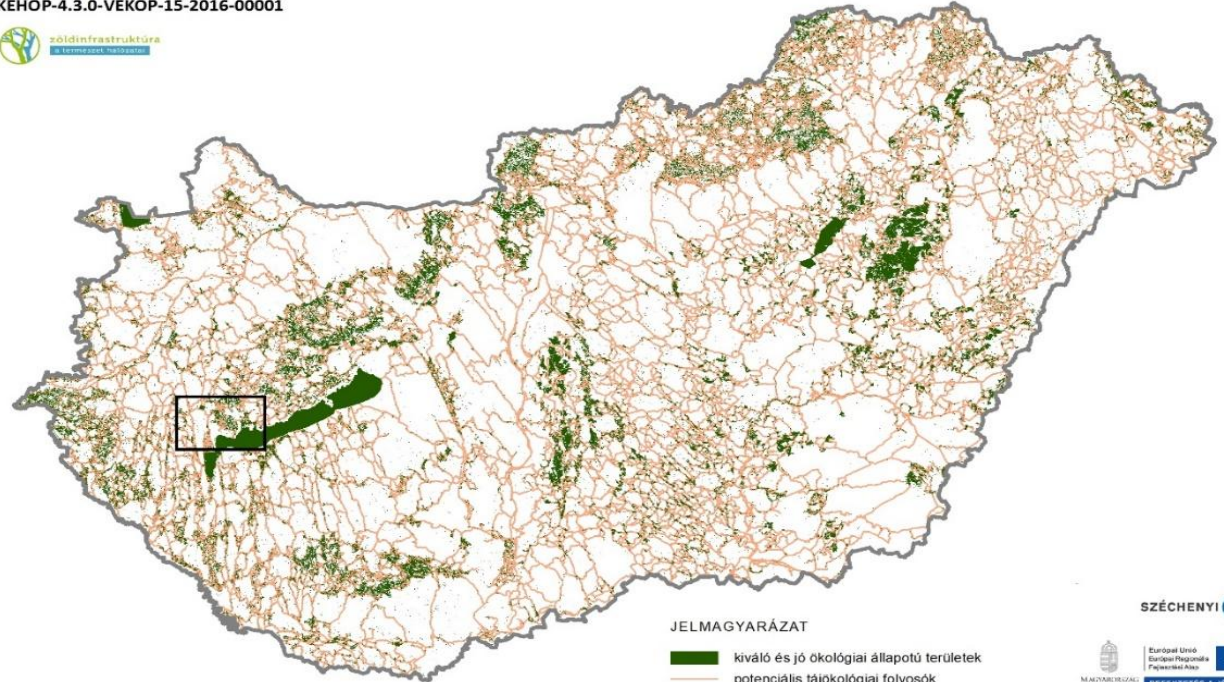

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA KONNEKTIVITÁS NÖVELÉSE

Potenciális tájökológiai folyosók

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

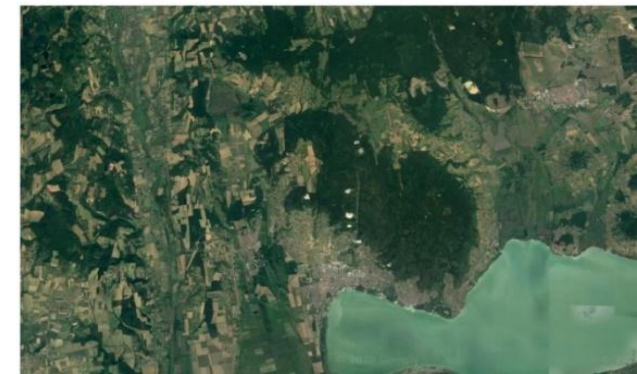
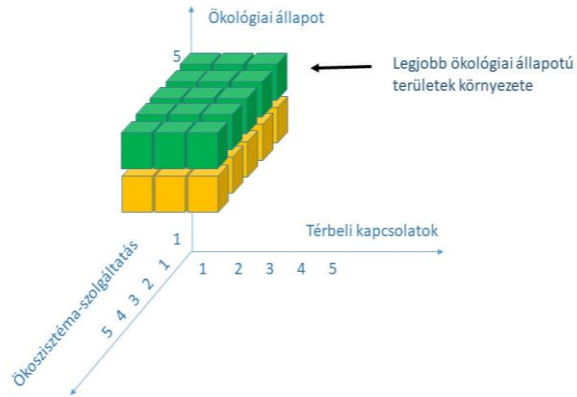
JELMAGYARÁZAT

- kiváló és jó ökológiai állapotú területek
- potenciális tájökológiai folyosók

SZÉCHENYI

Konnektivitásjavítása

sokszínű zöld
a természetem

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA ÖSSZEFÜGGŐ SZÁNTÓKON MEZSGYE, ZÖLD VONALAS ELEM TELEPÍTÉS

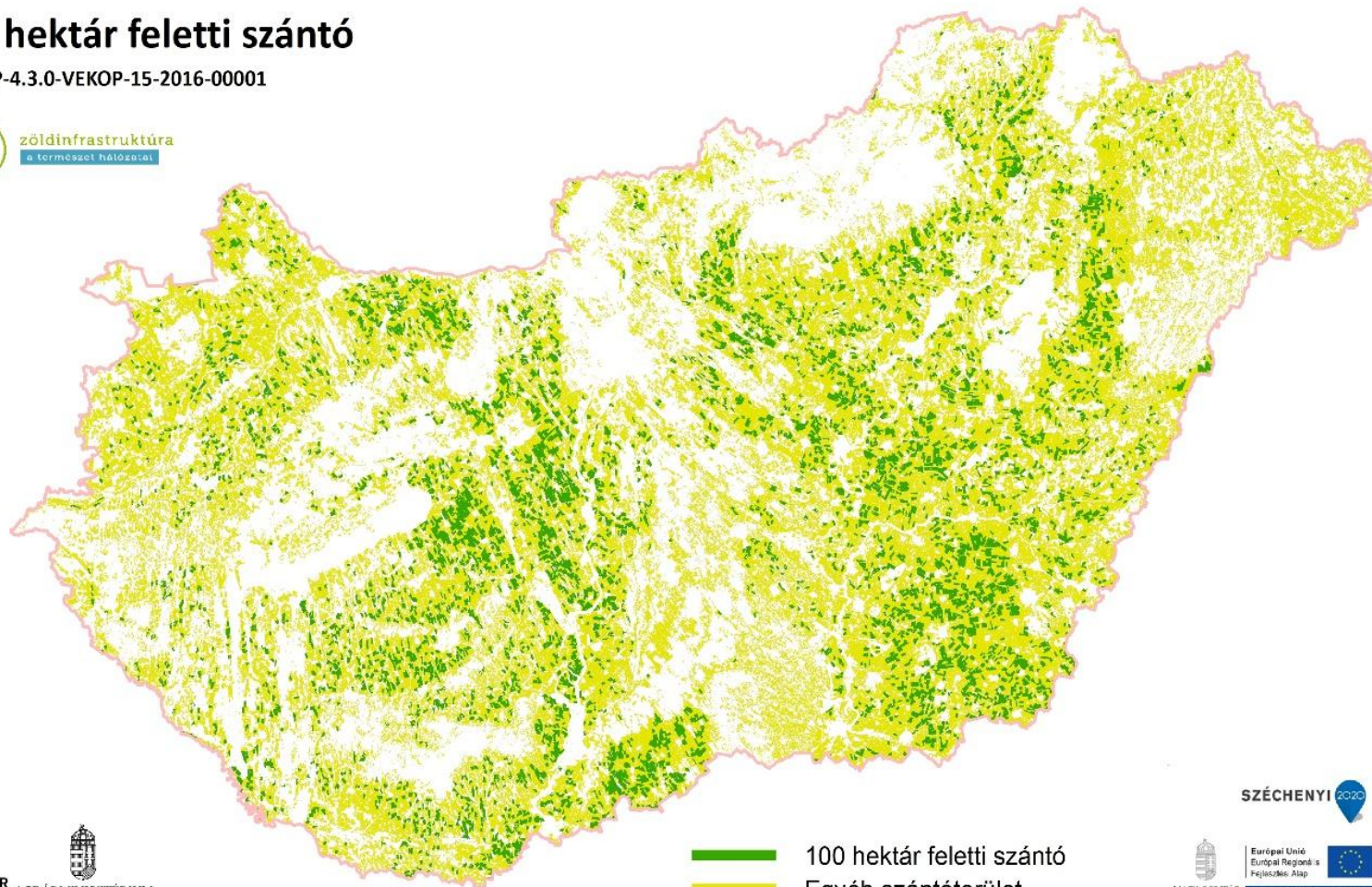

100 hektár feletti szántó

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

zöldinfrastruktúra
a természet hálózatai

100 hektár feletti szántó
Egyéb szántóterület

sokszínű zöld
a természetem

SZÉCHENYI 2020

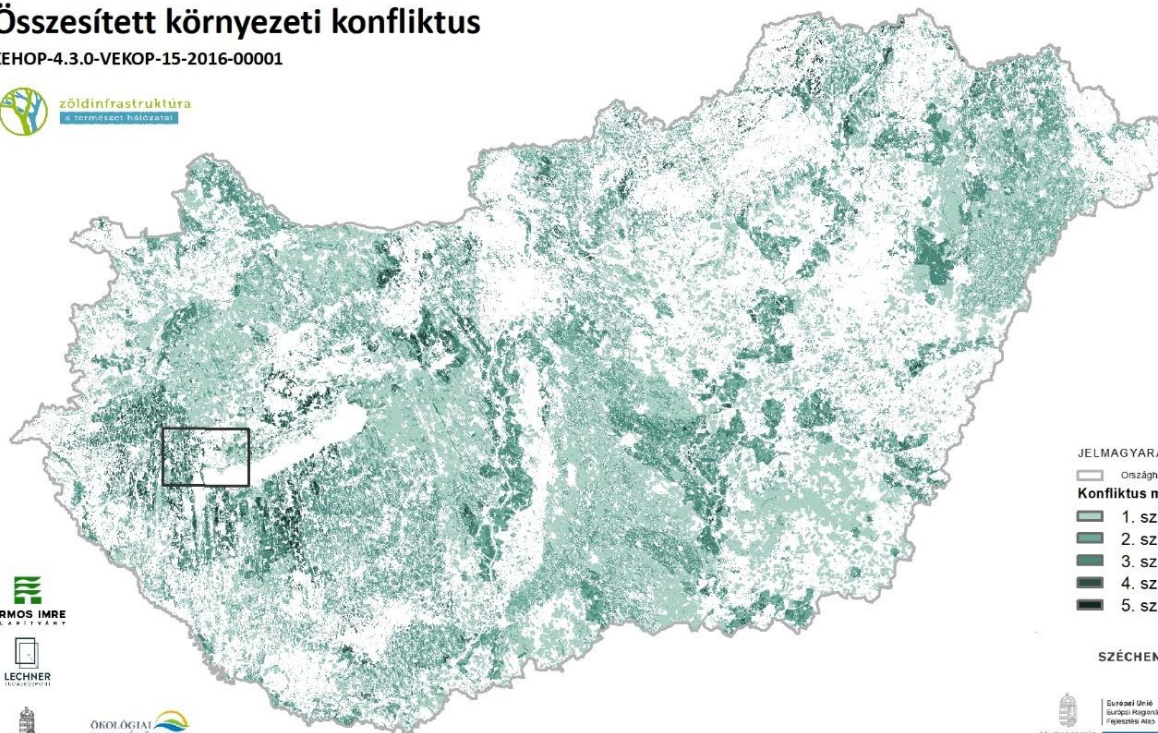

BEAVATKOZÁS PRIORIZÁLÁSA ÖSSZESÍTETT KÖRNYEZETI KONFLIKTUS

Összesített környezeti konfliktus

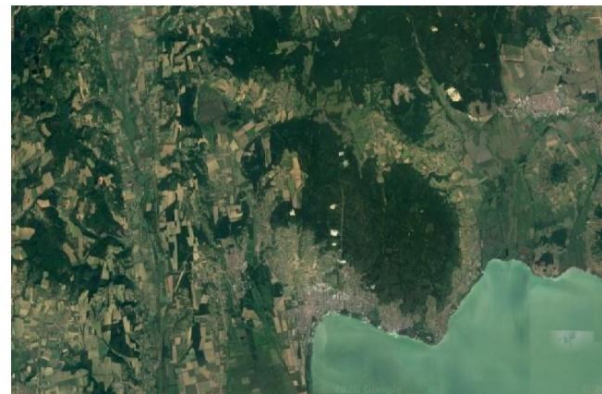
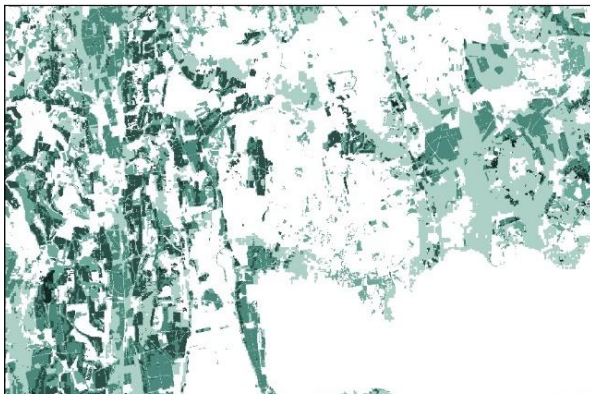
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT
— Országhatár
Konfliktus mértéke
1. szintű
2. szintű
3. szintű
4. szintű
5. szintű

sokszínű zöld
a természetem

MILYEN ÉLŐHELYET ALAKÍTSUNK KI? GYEPES / ERDŐS ÉLŐHELYEK POTENCIÁLIS TERÜLETEI

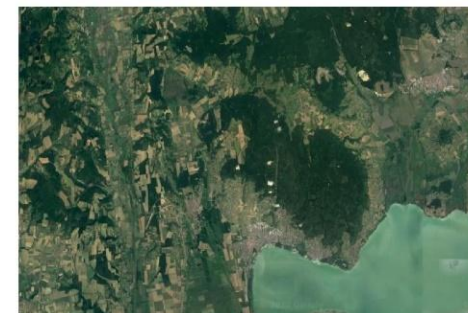
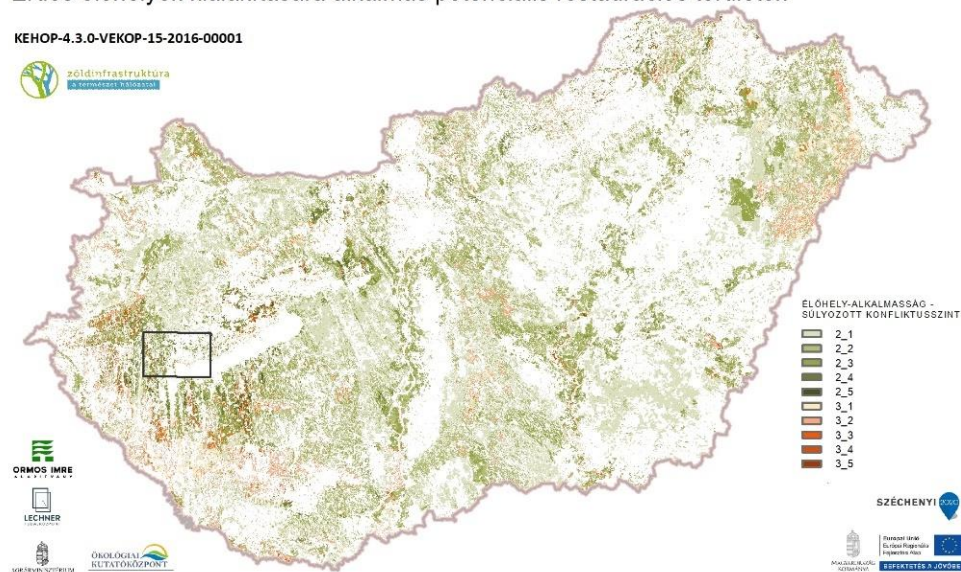
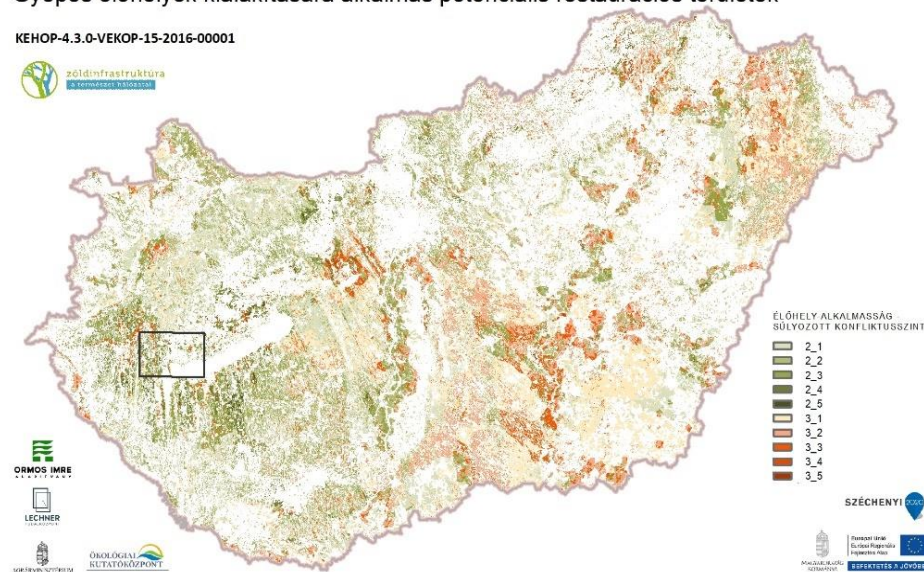

Gyepes élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek

Erdős élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Szemponthoz prioritizálása:

- Gazdaságilag nem kifizetődő területhasználat tv. szempontból kedvezőbbé alakítása, pl. aszályos, nem produktív szántón gyepesítés
- Gazdasági kevéssé befolyásoló területhasználat váltás, pl. ültetvények erdővé alakítása,
- Defláció, vízvédelem, halmozott konfliktus stb.
- KAP támogatás irányítása
 - prioritási helyre
 - meghatározott tevékenységre
- Vízvédelmi intézkedések irányítása: belvízkár, aszálykár megelőzése, vízmegtartás potenciális területei
- Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése: érzékeny területeken megfelelő területhasználat
- Városi zöldítés
- ...

- **bemenő adatok pontosítása, validálása, új ÖSZ indikátorok bevonása**
- **célélőhelyek pontosítása, ökológiai priorizálása**
- **további konfliktusok bevonása**
- **területi tervezés támogatása (lépték)**
- **komplex, táji léptékű fejlesztési lehetőségek (pl. vízgyűjtő léptékű vizes élőhely-rekonstrukciók)**
- **ZI fejlesztés mérése, monitorozás**

- **Beavatkozási portfólió kialakítása ökoszisztéma típusonként**
- **restauráció haszna: költség / haszon elemzés**
- **restaurációs módszerek pontosítása**
- **szaporítóanyag (mag) elérhetőségének javítása, szabályozása**
- **beavatkozások priorizálása (triage rendszer?)**
- **országos forgatókönyvek vállalások mentén (pl. 15% restauráció, beporzóbarát élőhelyek – indikátorokkal)**

ORMOS IMRE ALAPÍTVÁNY

Dr. Kollányi László, Dr. Báthoryné Nagy Ildikó Réka, Dancsókné Fóris Edina, Dr. Jombach Sándor, Keszthelyi Ákos, Kotsis István, Dr. Sallay Ágnes, Takácsné Zajacz Veronika, Dr. Szczuka Levente, Dr. Szilvácsku Zsolt, Filepné dr. Kovács Krisztina

LECHNER TUDÁSKÖZPONT TERÜLETI, ÉPÍTÉSZETI ÉS INFORMATIKAI NONPROFIT KFT.

Csőszi Mónika, Göncz Annamária, Kiss Dániel, Dr. Konkoly-Gyuró Éva, Dr. Lehoczki Róbert, Pataki Róbert, Dr. Petrik Ottó, Dr. Belényesi Márta, Körmendi Katalin, Sain Mátyás, Schneller Krisztián, Teleki Mónika, Vaszócsik Vilja

ÖKOLÓGIAI KUTATÓKÖZPONT - ÖKOLÓGIAI ÉS BOTANIKAI INTÉZET

Dr. Csecserits Anikó, Dr. Halassy Melinda, Dr. Kertész Miklós, Csákvári Edina, Sáradi Nóra, Dr. Lengyel Attila, Dr. Somodi Imelda, Dr. Tanács Eszter, Dr. Weiperth András, Dr. Gallé Róbert, Dr. Horváth Ferenc, Dr. Bede-Fazekas Ákos

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

zöldinfrastruktúra
a természet hálózatai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE